

Overstap

leerjaar 2 – leerjaar 3

2025 - 2027

Maak werk van je toekomst!

INLEIDING

Dit boekje is bestemd voor alle 2^e jaars leerlingen en hun ouders/verzorgers. Het bevat informatie over de leerwegen en de profielen in de bovenbouw.

Wij verwachten dat je dit boekje bewaart, omdat je de informatie in de loop van dit jaar nog nodig hebt. Ook zal het gebruikt worden bij de LOB-lessen en mentorlessen.

Kiezen is niet gemakkelijk. Het is een proces. Je keuze moet groeien en kan veranderen. Je hebt waarschijnlijk nu al een voorkeur voor bepaalde vakken en activiteiten, of je weet zeker wat je niet leuk vindt.

De lessen, mentorlessen, LOB-lessen en de meeloopactiviteiten kunnen je helpen bij het maken van de keuze.

Doe het samen: Leerling-Ouders-School

Veel sterkte met het maken van de volgende stap in je loopbaan!

VMBO Maastricht helpt je zo goed mogelijk bij het maken van de juiste keuze!

INHOUDSOPGAVE

INHOUD	PAGINA
Inleiding	2
Inhoudsopgave	3
Loopbaanontwikkeling LOB	4
De rol van ouders/verzorgers	5
De leerwegen/niveaus in het VMBO	6
Profielen	7
Afkortingen woordenlijst	14
MBO: Het Middelbaar Beroepsonderwijs	15

LOOPBAANONTWIKKELING LOB

Iedere dag maken we keuzes. Vaak kleine, soms grote. Bij het maken van belangrijke keuzes is het goed om uit te gaan van een stappenplan.

De stappen die je moet nemen:

1. Heb ik voldoende informatie over mezelf: Wat kan ik? Wat wil ik graag? Waar ben ik goed in?
2. Welke keuzemogelijkheden heb ik en wat weet ik erover?
3. Ik praat met anderen over mijn toekomst.
4. Ik bepaal mijn keuze.
5. Ik voer mijn keuze uit.
6. Was mijn keuze goed?

Ook het kiezen van een **leerweg** en een **profiel** kun je niet "zomaar" doen. Daar is voorbereiding en ervaringen opdoen voor nodig.

LOB helpt jou met het maken van goede keuzes voor je toekomst. Ontdek welke werkzaamheden, beroepen, opleidingen bij jou passen! Werken aan de loopbaancompetenties helpt je hierbij.

5 LOOPBAANCOMPETENTIES	ALGEMENE VAARDIGHEDEN
Kwaliteitenreflectie Waar ben je goed in? Waar wil je de beste in zijn en hoe weet je dat?	Samenwerken
Motievenreflectie Wat houdt je bezig, Wat zijn je wensen? Waar wil je moeite voor doen en waarom?	Sociale vaardigheden
Werkexploratie Welke werkzaamheden / opleidingen / beroepen passen bij jou en waarom? Waar kun je doen waar je het beste in bent?	ICT- vaardigheden
Loopbaansturing Hoe kun je zorgen dat je het beste uit je haalt? Wat ga je ontdekken, oefenen of bewijzen?	Reflecteren - terugkijken
Netwerken Wie heb je nodig (kan jou helpen) om je wensen waar te maken en waarom die mensen? Wat is jouw netwerk?	Jezelf presenteren

Het allerbelangrijkste is het praten erover: met je ouders/verzorgers, je familie, je vrienden/kennissen, de mentor, de schooldecaan en de andere docenten!

De rol van ouders / verzorgers

Loopbaankeuzes zijn belangrijk, maar... niemand kiest meer een beroep voor het leven. Het blijkt dat veel mensen tijdens hun leven van beroep veranderen. De keuze voor een bepaald programma in het VMBO betekent niet dat uw zoon/dochter "voor het leven" vast zou zitten aan een bepaald beroep.

Basisschool:	kiezen van vervolgschool
VMBO:	kiezen van leerweg, profiel, vakken, vervolgstudie
Beroepsopleiding:	kiezen van opleiding, specialisatie, stage, beroep
Loopbaan/werk:	kiezen van werk, werkgever, loopbaanverandering, promotie

In welke situatie zit de leerling?

- De puberteit met veel veranderingen.
- Nadenken over later is niet altijd even gemakkelijk.
- Ze zijn vaak nog niet toe aan het maken van een keuze.
- Ze moeten kiezen voor iets wat ze eigenlijk niet kennen (beroepen/opleidingen).

De rol van de ouders

Doe het samen! Uw rol is zéér belangrijk!

Ondersteun uw zoon/dochter door: erover te praten, verduidelijken, samen naar informatie te zoeken, samen de open dagen bezoeken; stimuleren maar ook confronteren. Laat hem/haar ervaringen opdoen in de vrije tijd en vertel over uw eigen ervaringen/werk.

Houd rekening met de persoonlijkheid en het niveau van uw kind.

En probeer SAMEN tot een keuze te komen.

Neem contact op met de school als iets niet duidelijk is of als u extra informatie wilt hebben.

Waar kunnen jullie (ouder en leerling) op letten?

- Eigenschappen: karakter, gedrag, werkhouding.
"Wat ben ik voor iemand?"
- Belangstelling: op school, in de vrije tijd.
"Wat interesseert me?"
- Capaciteiten/talenten: op school en in de vrije tijd.
"Waar ben ik goed/minder goed in?"
- Gezondheid: lichamelijk, geestelijk (bijv. tempo)
"Wat kan ik geestelijk en lichamelijk aan?"
- Arbeidsmarkt:
"Hoe zijn de kansen op werk?"

De leerwegen / niveaus in het VMBO

➤ **Basisberoepsgerichte leerweg**

- In deze leerweg krijg je theorievakken en beroepsgerichte vakken, per week:
Leerjaar 3: 15 uur
Leerjaar 4: 9 uur en 6 uur stage
- Voor meer praktisch ingestelde leerlingen, de theorie wordt niet vergeten.

➤ **Kaderberoepsgerichte leerweg**

- In deze leerweg krijg je theorievakken en beroepsgerichte vakken, per week:
Leerjaar 3: 15 uur
Leerjaar 4: 9 uur en 6 uur stage
- Als je praktisch bezig wilt zijn, gecombineerd met flink wat theorie.

➤ **Gemengde / theoretische leerweg**

- In deze leerweg krijg je 5 uur per week beroepsgerichte praktijkvakken en theorievakken.
- Als je vooral theoretisch bezig wilt zijn met een praktisch gedeelte.

PROFIELEN

KEUZEMOGELIJKHEDEN Leerjaar 3

VMBO Maastricht biedt op dit moment de mogelijkheid om één van ondergenoemde vier profielen te kiezen voor leerjaar 3.

- **Bouwen, Wonen en Interieur** = **BWI**
- **Produceren, Installeren en Energie** = **PIE**
- **Zorg en Welzijn** = **Z&W**
- **Horeca, Bakkerij en Recreatie** = **HBR**

In leerjaar 4 ga je door met het gekozen profiel dat je in leerjaar 3 gevolgd hebt: BWI, PIE, HBR of Z&W.

PROFIELEN / KEUZEMOGELIJKHEDEN

Basis- en Kader niveau:

Gemengd/Theoretische leerweg:

BOUWEN, WONEN EN INTERIEUR (BWI)

De bouwwereld is veelzijdig, kijk maar om je heen. Denk aan het bouwen van huizen, kantoren en fabrieken.

Werkzaamheden en bouwtechnieken die aan de orde komen: een ontwerp tekenen (design), schilderen, metselen, voegen, timmeren, het maken van meubels. Denk ook aan onderhoud en renovatie.

Verplichte modulen beroepsgerichte profielvak Basis en Kader niveau:

1. Bouwproces en -voorbereiding
2. Bouwen vanaf fundering
3. Hout- en meubelverbinding
4. Design en decoratie

+

Keuzedelen Basis en Kader niveau:

- Leerjaar 3: 2 Keuzedelen Profiel overstijgend
2 Profielvakken
- Leerjaar 4: 2 Keuzedelen Profiel overstijgend
2 Profielvakken

Keuzedelen GTL niveau:

- Leerjaar 3: 1 Keuzedeel Profiel overstijgend
- Leerjaar 4: 1 Vastgesteld binnen het profiel

+

Verplichte AVO-profiel gebonden vakken: Wiskunde en Nask 1 (Natuurkunde)

Vaardigheden/Competenties

Machines bedienen
Tekeningen lezen; Creatief zijn en kunnen tekenen
Dingen bouwen of aanleggen
Het juiste materiaal en gereedschap kiezen en gebruiken
Ruimtelijk inzicht hebben
Nauwkeurig kunnen werken
Goed kunnen meten
Volgens een plan kunnen werken
Problemen kunnen oplossen
Veilig kunnen werken
Zelfstandig kunnen werken; Goed kunnen samenwerken

Werkvelden/Beroepen

Schilder / restauratieschilder
Decorbouwer
Bouwkunde
Technisch Tekenaar
Weg- en waterbouw (infra)
Meubelmaker
Timmerman / metselaar

PRODUCEREN, INSTALLEREN EN ENERGIE (PIE)

Kun je je onze wereld voorstellen zonder elektriciteit, elektronica, verwarming, machines?

Denk bij PIE aan: het ontwerpen, tekenen en maken van (elektrische) producten, apparaten, installaties of onderdelen daarvan. Het aanleggen van elektriciteit en waterleidingen, een verwarmingsketel installeren.

Bewerken, knippen, buigen, of lassen van metaal en kunststof. Automatisering in en om het huis (elektronisch besturen van verwarming, verlichting, alarm, telefoon, televisie).

Verplichte modules beroepsgerichte profielvak Basis en Kader niveau:

- : 1. Ontwerpen en maken
- 2. Bewerken en verbindingen
- 3. Besturen en automatiseren
- 4. Installeren en monteren

+

Keuzedelen Basis en Kader niveau:

Leerjaar 3: 2 Keuzedelen Profiel overstijgend
2 Profielvakken

Leerjaar 4: 2 Keuzedelen Profiel overstijgend
2 Profielvakken

Keuzedelen GTL niveau:

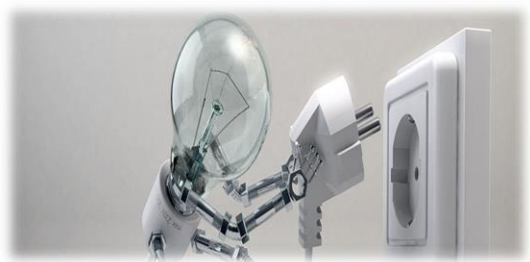
Leerjaar 3: 1 Keuzedeel Profiel overstijgend
Leerjaar 4: 1 Vastgesteld binnen het profiel

+

Verplichte AVO-profiel gebonden vakken: Wiskunde en Nask 1 (Natuurkunde)

Vaardigheden/Competenties

Dingen kunnen monteren en repareren
Machines kunnen bedienen
Gereedschappen op de juiste manier gebruiken
Het juiste materiaal en gereedschap kiezen en gebruiken
Ruimtelijk inzicht hebben
Nauwkeurig kunnen werken
Volgens een plan kunnen werken
Geconcentreerd kunnen werken
Veilig kunnen werken
Zelfstandig kunnen werken;
Goed kunnen samenwerken

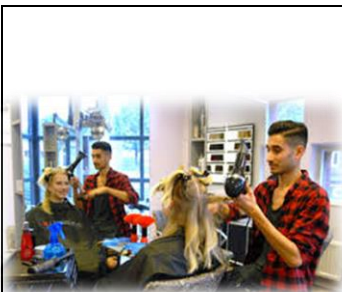

Werkvelden/Beroepen

Constructie medewerker / werktuigbouw
Fijnmechanische techniek
Monteur mechatronica
Monteur vliegtuigonderhoud

ZORG EN WELZIJN (Z&W)

Kies je voor **Zorg en Welzijn**, dan ga je graag met mensen om. Dit kunnen kinderen, ouderen, zieken of gehandicapten zijn. Je zorgt dat mensen gezond zijn en blijven en dat mensen in een schone, veilige omgeving kunnen leven. Het kan door het organiseren van activiteiten, maar ook doordat je deze mensen verzorgt omdat ze tijdelijk of langdurig afhankelijk zijn van zorg. Je doet dit b.v. in een kinderdagverblijf, een woonzorgcentrum, ziekenhuis of bij mensen thuis.

Uiterlijke verzorging is een keuzevak en laat je kennismaken met de werkzaamheden van de kapper en de schoonheidsspecialiste.

Verplichte modules beroepsgerichte profielvak Basis en Kader niveau:

Klas 3: 1. Mens en gezondheid 2. Mens en omgeving
Klas 4: 3. Mens en activiteit 4. Mens en zorg

+

Keuzedelen Basis en Kader niveau:

Leerjaar 3: 2 Keuzedelen Profiel overstijgend
2 Profielvakken
Leerjaar 4: 2 Keuzedelen Profiel overstijgend
2 Profielvakken

Keuzedelen GTL niveau niveau:

Leerjaar 3: 1 Keuzedeel Profiel overstijgend
Leerjaar 4: 1 Vastgesteld binnen het profiel

+

Verplichte AVO-profiel gebonden vakken: Biologie + Wiskunde of Maatschappijkunde

Vaardigheden / competenties

Je moet goed kunnen omgaan met mensen.
Je kunt goed luisteren.
Je bent klantvriendelijk en hebt respect voor mensen.
Je kunt verantwoordelijkheid dragen.
Samen met een team werken, maar ook zelfstandig.
In stressvolle situaties blijf je rustig.
Respect voor de beroepsomgeving en de regels
en afspraken in het team. Denk aan hygiëne en veiligheid.

Werkvelden / Beroepen

Gezondheidszorg: ouderenzorg, gehandicaptenzorg, verpleegkundige, doktersassistent, apothekersassistent, tandartsassistent, helpende zorg & welzijn
Welzijn: onderwijsassistent, pedagogisch werker kinderopvang, recreatiemedewerker, medewerker maatschappelijke zorg
Uiterlijke Verzorging: kapper, schoonheidsspecialist, pedicure (voetverzorger), visagist.

HORECA, BAKKERIJ EN RECREATIE (HBR)

Denk aan bezig zijn met voeding, met koken, bakken en serveren. Ervoor zorgen dat de gasten genieten van een heerlijke maaltijd, van ontbijt tot souper, van stoer tot chic. Of gasten vermaken in hun vrije tijd en op vakantie (Leisure & Hospitality).

Dit doe je in een restaurant, hotel, bakkerij, pretpark, camping of reisbureau.

Gastvrij, vriendelijk, professioneel en commercieel dat is waar het in de horeca en leisure om gaat. Je houding en uiterlijke verzorging zijn de eerste zaken waar een gast op let.

Verplichte modulen beroepsgerichte profielvak Basis en Kaderniveau:

Klas 3: 1.Recreatie 2.Keuken 3.Gastheerschap 4.Bakkerij

+

Verplichte keuzedelen Basis en Kaderniveau:

Klas 4:

1. Sterrenkok / Keukenspecialisatie
2. Werken als gastheer in een sterrenrestaurant / Gastheerspecialisatie
3. Evenementen
4. Wereld keuken / Bijzondere keuken

Verplichte modulen beroepsgerichte profielvak GTL niveau:

Klas 3: 1 Keuken 2. Bakkerij

Verplichte keuzedelen GTL niveau:

- Klas 4: 1. Werken als kok in een sterrenrestaurant
2. Werken als gastheer/gastvrouw in een sterrenrestaurant

+

Verplichte AVO-profiel gebonden vakken: Economie + Wiskunde of Duits

Vaardigheden / competenties

Goed met mensen kunnen omgaan
Zorgen voor een gezellige sfeer
Dienstverlenend / klantvriendelijk zijn
Verantwoordelijkheid willen en kunnen dragen
Zelfstandig werken
Commerciële instelling
Goed tegen stress kunnen
Een goede uiterlijke verzorging en hygiënisch kunnen werken
Kunnen werken in een team
Flexibel zijn

Werkvelden / Beroepen

(zelfstandig werkend) kok,
(zelfstandig werkend) gastheer/gastvrouw
Horecamanager / facilitair medewerker
brood- en banketbakker

PROFIELOVERSTIJGENDE KEUZEDELEN

In leerjaar 3 en in leerjaar 4 kun je binnen het profiel BWI, PIE en Z&W een keuzedeel uit een ander profiel kiezen. Binnen het profiel HBR staan de keuzedelen vast.

De keuzedelen die de profielen aanbieden zijn:

BWI:

- Interieur en Design
- Schilderen hout / steen
- Wonen en Design
- Meubelmaken

PIE:

- Drinkwater en sanitair
- Dronetechniek
- Plaat- en constructiewerk
- Verspaningstechniek
- Fietstechniek

Z&W:

- EHBO
- Uiterlijke verzorging
- Sport / beweging

AFKORTINGEN / WOORDENLIJST

AVO-vak	=	Algemeen Vormend Onderwijs (theorievak)
BOL	=	Beroepsopleidende leerweg: MBO opleiding met school + stage
BBL	=	Beroepsbegeleidende leerweg: MBO opleiding 1 dag + werk (betaald)
BWI	=	Bouwen, wonen, interieur
CE	=	Centraal examen = landelijk examen
GTL	=	Gemengde en Theoretische Leerweg
HBR	=	Horeca, bakkerij en recreatie
HBO	=	Hoger Beroeps Onderwijs
Keuzevak	=	Beroepsgerichte module (die je mag kiezen)
MBO	=	Middelbaar Beroeps Onderwijs
Module	=	Lesprogramma rond één onderwerp
PIE	=	Produceren, installeren, energie
Profiel (vak)	=	Beroepsrichting die je kiest in het VMBO
SE	=	Schoolexamen = examen dat de school afneemt
VMBO	=	Vorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs
Z&W	=	Zorg en Welzijn

MBO

HET MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS

MBO niveau: 1, 2, 3, 4

VMBO bovenbouw (klas 3 en 4)
basis + kader + TL/GL

VMBO onderbouw
basis + kader + TL/GL

Basis school

VMBO	MBO
geen diploma	niveau 1
basisberoepsgerichte leerweg	niveau 2
kaderberoepsgerichte leerweg	niveau 3/4
gemengde / theoretische leerweg	niveau 3/4
MBO Niveau:	Omschrijving: De studieduur van MBO opleidingen is niet voor iedere opleiding hetzelfde. Op de website van de school/opleiding staat aanvullende informatie.

Niveau 1: Entreeopleiding	duur 1 jaar, verrichten van eenvoudige uitvoerende werkzaamheden, onder begeleiding
Niveau 2: basisberoepsopleiding	duur 1 of 2 jaar, verrichten van uitvoerende werkzaamheden, beginnend beroepsbeoefenaar (= veel praktijk)
Niveau 3 / 4: vakopleiding / middenkaderopleiding / specialistenopleiding	duur 2, 3 of 4 jaar, de werkzaamheden worden zelfstandig verricht (= naast praktijk veel theorie)

Doorstroommogelijkheden binnen het MBO:

- Van niveau 1 ➡ niveau 2
- Van niveau 2 ➡ niveau 3
- Van niveau 3 ➡ niveau 4 ➡ HBO

Leerwegen binnen het MBO:

- BOL : de beroeps opleidende weg: 5 dagen per week naar school met stage
- BBL : de beroeps begeleidende weg: 3 / 4 dagen werken en 1 dag per week naar school

Als je het diploma VMBO haalt, hoef je daarna niet in de gekozen richting door te leren. Je kunt na het behalen van het diploma ook een andere richting kiezen, mits je aan de toelatingsvoorwaarden voldoet!

Doorstroom HAVO:

Met het diploma van onze gemengd theoretische leerweg (GTL) is het mogelijk om door te stromen naar de HAVO.

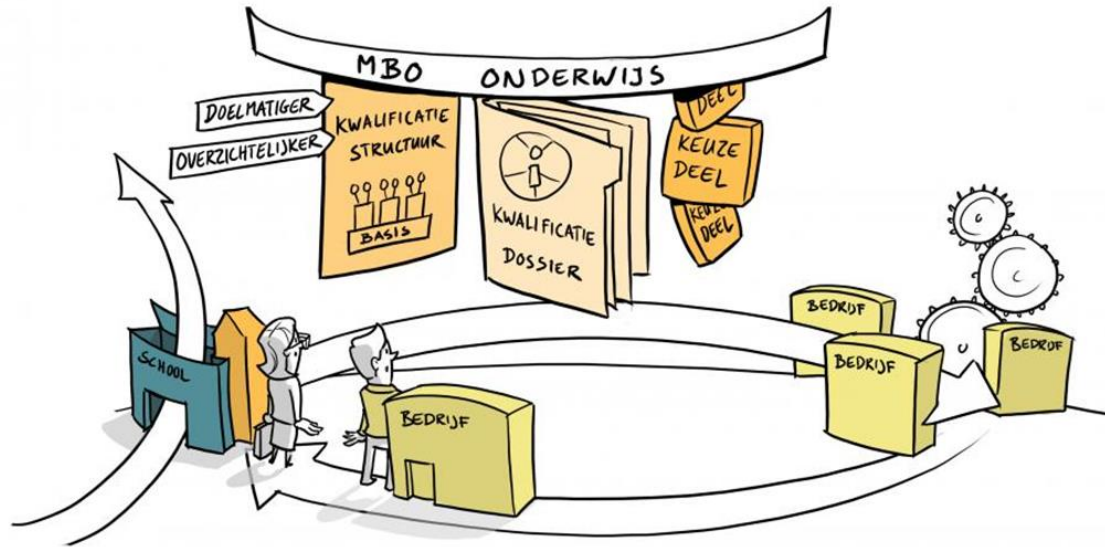
Doorstroom naar HAVO is mogelijk met:

- a. diploma GTL met 7 theorievakken (inclusief maatschappijleer)
- b. een positief advies van het team
- c. gesprek met de decaan
- c. warme overdracht vanuit onze school met de HAVO-decaan
- d. goede aansluiting examenvakken en het gekozen profiel

OVERZICHT MBO OPLEIDINGEN

Het aanbod kan gewijzigd zijn over 2 jaar, dit hangt nauw samen met de flexibele arbeidsmarkt en ontwikkelingen die vragen om actuele opleidingen. Het is noodzakelijk om je goed te blijven informeren via websites en informatiebijeenkomsten.

MBO staat voor Middelbaar Beroeps Onderwijs. Op het MBO kun je allerlei beroepsgerichte opleidingen op 4 niveaus volgen. De studenten zijn gehuisvest binnen regionale opleidingscentra (ROC's).

Sites MBO-scholen: (regio zuid of specifieke opleidingen)

www.vistacollege.nl
www.gildeopleidingen.nl
www.yuverta.nl
www.sintlucas.nl
www.summacollege.nl
www.soma-college.nl
www.werkenbijdefensie.nl

Algemene sites:

www.roc.nl
www.mbostart.nl
www.opleidingenberoep.nl
www.kiesjeberoep.nl
www.stagemarkt.nl
www.ikbenbelangrijk.nu
www.youchooz.nl
www.s-bb.nl
www.techniekinbeeld.nl